

A tisztánlátás finom kegyetlenségei

KÖNYVKRITIKA - LXIV. évfolyam, 50. szám, 2020. december 11.

Darida Veronika: Filozófusok bábszínháza. Kijarat Kiadó, Budapest, 2020, 196 oldal, 2500 Ft

Amennyiben a színházat a társadalom közösségi percepciója közvetlen és azonnali mintázatának tekintjük - kérdés persze, milyen meggyőződés talaján állíthatjuk ezt -, akkor különös jelentőséggel bír a Beszéd eltűnése tünetegyüttesének leírása és elemzése, amit Darida Veronika a dehumanizáció és a poszthumán színpadain figyel meg, lenyűgöző finomsággal és gondolati szigorúsággal, hiszen, mint írja, „létezik egy olyan tudati kegyetlenség is, amely a tisztánlátással rokon”. Mit mutat meg nekünk önmagunkból Romeo Castellucci, Nagy József, Valère Novarina vagy Jeles András színháza? Meddig jutottak el Pasolini és Fassbinder manifeszt transzgressziói, amelyek a „létező vagy nem létező Istent” provokálták a hústest megmutatásában, a mirigyek működésére redukált kétségbeesett szerelemben, valamint a vérben és a testnedvek kitörésében megmutatott szenvedésben? Hova tűnik a Beszéddel együtt az ember a kortárs színház színpadairól: van-e olyan, még az érzékelésünk terében maradó szemlélet, amely képes túllépni „az emberi nézőponton”?